

178g

7
196

1928 K 944

456

7, 16

17

D. SALOMO CONSTANTINVS
TITIVS

ANATOM. ET BOTAN. PROF. PVBL. ORDIN.

COLLEGII MEDICORVM WITTEBERGENSIS

H. T.

DECANVS

DISSERTATIONEM INAUGVRALEM

PRO

GRADV DOCTORIS

A

CHRISTIANO GOTTFRIED TIETZEN,

LVSATO

A. D. 16. OCTOBR. 1795.

H. L. Q. C.

DEPENDENDAM

INDICIT.

Quomodo concretiones biliosas per aluum pellere conueniat, exemplo illustratur.

SECT. I.

47

B. SALOMO CONSTANTINVS
TITVS

AVIATO ET BOTANICO PAVLO ORDO

COLLEGIUM MEDICINAE WITTEBERGENSIS

DECANVS

DISTRIBUTIONEM LIBERARUM

GRADVA DOCTORIS

CHRISTIANO GOTTFRIED THEOPH.

AVIATO ET BOTANICO PAVLO ORDO

Gratum est quod huiusmodi librorum
distributio, etc.

77

Concretiones biliosas in corpore humano oriri, ibidemque facta mortui incisione, praeter spem opinionemque inueniri, ut rarum non est, sic morbis, magnitudine et copia, vel ductuum biliosorum obstructione, ansam praebere, rarius omnino; verum per intestinorum canalem denectae, si tandem per intestinum rectum exeunt, id certe omnium rarissimum est. Huiusmodi exemplum, quod in praxi medica nuper mihi obuenit, meamque maxime attentionem rapuit, per occasionem hanc enarrare, et remediorum, quorum in scriptis recentiorum passim, in hunc finem, mentio facta, efficaciam, iustamque eorundem aestimationem contemplari, eo magis e re esse censeo, quod vires eorundem, repetitis saepius, atque accurate descriptis obseruationibus, probandas, et de iis eam quaedam certitudine definiendum esse, medici tantum non omnes consentiunt.

Mulier quadraginta fere annos nata, aerumnis, curisque domesticis, diu vexata, dura paupertate oppressa, etsi misere vivebat, haud tamen grauioribus per vitam subiecta morbis fuit. A duobus inde annis, debilitata digestionem, sapor fuit amarus, hypochondriorum oppressio, corporis imbecillitas, quae toleranter satis ferens, ad Maium vsque anni praeteriti 1794; ubi dolores paulo vehementiores, hypochondriacos simulantes, eam aggrediuntur. Dolores item hepatici, tensionis sensus inter scapulas, horripilatioque per cutem iunguntur. Per resolutentia, leniter euacuantia, rhabarbarina, salina, antispasmodica,

dica, lenitur quidem malum, non tollitur. Dolores antea duarum, trium, quatuor horarum, Septembris fine, diebus quinque, sex, pluribus, continui fiunt, conatus vomendi, ipsi vomitus, cum alui solutione, frequentiores, quibus remittentibus, tandem icterus sequitur, primo, vt solet, in oculis, mox per totum corpus. Appetitus nunc magis deletur, corporisque vires admodum decreseunt. Hinc cum ipsam haberet cogitatio tum sanitatis, tum periculi imminetis, me accessit. Signa icteri manifesta sunt, cutis rugosa, flaua, squalor corporis ex vita misere acta, pruritus in cute molestissimus, aluus dura, alba, vrina crocea, dolores abdominales minus fortes, quaedam in regione hepatis tactu sentitur durities. Ego certus quidem, icterus praesens vt sit, de eiusdem ortu, et causis remotioribus incertus. Hepatis durities illa probabilis, vita misera, aerumnosa, sedentaria, de obstructionibus hepatis suspicionem mouent. Confugi ergo primo ad lenia resoluentia, atque aluum et intestinorum canalem depurantia, qua in re ex cremore tartari, salibus mediis, rhabarbaro et roob sambuci, iuncto, haud exiguus vsus fuit. Signis vero statolentiae post duas septimanas accedentibus, et hypochondriis tumidioribus, extracta amara et lenia antispasmodica, liquorem cornu cerui, acida mineralia dulcificata, cum soluentibus mista, adhibere necesse fuit. Horum inter medicamentorum vsus, sub finem Decembris, debilitas oritur insignis, vires per vigilias molestissimas, ciborumque inappetentiam, ita deprimuntur, vt aegroti decumbere inciperet, atque febre oppressa, iam cutis fere nigra, icterum nigrum referens, in eadem vesiculae, sero flavescente repletae, prodeunt, pruritus doloresque excitant, demumque compressae serum effundunt, rugasque in cute formant; dolores abdominales, post assumtum cibum vel leuiorem, fortiores plerumque euadunt. Lenia sudorifera, inprimis sambucea, sudorem cum pruritu cutis mouent. Antiphlogistica, potus copiosior diluens, euacuantibus iuncta, dum excretiones augment, aluumque liberiores reddunt, icteri symptomata debilitant, inprimis molestum illum cutis pruritus. Impetus febris antea intensiores, fiunt remissiores, pulsus contracti magis euoluunt, vigiliae vires minus depascunt. Hepati emplastrum resoluens ex mercurio, cicuta atque sapone, imponere curavi, quo facto motus in abdomine, tensio-

nis

nis sensus, cutis emollitio subsequuntur, sed curatio his minime perficitur. Huic medicaminum ordini, cum aegrota interea temporis, lecto detinetur, antispasmodica nonnunquam interferuntur; donec medio Martii dolores in scrobiculo cordis et regione supraumbilicali, fortissimi redirent, cumque subsidia haecenus adhibita votis haud plane responderent, veram tandem causam patefecerunt, atque ut de calculis nunc iure cogitarem, me adduxerunt. Mixturam ergo DURANDI, ex aetheris vitriolici drachma vna, et oleo terebinthinae drachmis duabus, compositam, ter, quater per diem, guttulis decem ad viginti, praescripsi, atque sic per quatuordecim dies continuavi. Propter molimina vomitionis denuo accedentia, vomitorium semel, iterumque, quatuor diebus post, dedi, cuius efficacia multum mucis atque bilis redditur. Neque aluum soluentia neglexi, cum cruditates in tractu intestinorum collectas, spasmo sublato, educere, inprimis studerem. Aluus nunc mollior, minori molestia redditur. Aegrotam statim post usum medicamenti Durandini, frustra quidem commonefeci, vt, num per aluum calculi bilioli traherentur, attenderet; nunc suspicio mihi magis mota, additaque noua commonefactione, perquisiuit tandem feces, atque haud exiguam minorum, maiorumque, concretionum copiam, inuenit, in quibus illae vix commode colligi potuerunt, hae, maiores nempe, facilius dignoscebantur. Horum concretorum plura collegit, mihiq; attulit. Tactu erant seuosa et adipe quasi condita, colore variegato, albo et fusco, forma fere triangulari, angulis paulo acutioribus; contracta lamellarum structuram, et intus nucleum, obscurum, flauum repraesentant, qui figuram crystallorum minorum, albarum, referre videbatur; aquae innatarunt, et pondere granorum trium, ad octo vsque, fuerunt. Calculis his saepius aluo elicitis, eademque aliquoties medicamentis, inprimis apozematibus laxantibus, soluta, icterus successiue euauit, viresque aegrotantis ita redierunt, vt initio Aprilis restituta, lectum relinqueret. Morbi itaque impetu quodammodo depulso, remediis leniter aluum ducentibus, per aliquot septimanas repetita vice, vsus sum, tandem sanitas redit, ad quam firmandam victus conueniens atque medicamenta, quae robur addunt, aptissima fuerunt. Neque reticendum hoc loco est, mulierem, postquam coualuerit, similia concreta corporea, minima, molliora, colore

lucide flava, granorum instar, aluo reddidisse, quae mollia adhuc, cultro, vt caesus, commode dissecari potuerunt, post siccationem duriora, albidiora facta sunt. Horum haud exigua quantitas fecibus laxius cohaerentibus mista fuit. Imo ventre, in hunc igitur modum, ab impuritatibus purgato, et impedimentis illis, quae effluxui bilis libero obfuerunt, sublatis, digestio, et salutaris chymi mistio, ita restituta est, vt nunc mulier bona fruatur valetudine, colorem naturalem receperit, et corpus illius extenuatum, morbo diuturniore fractum, nutriatur, atque vigeat. Num forte in posterum familia mala, per concretamenta ista denuo genita, atque accumulata, insilent, tempus docebit.

Historia tamen aegrotantis mulieris haecenus enarrata, amplam nobis plura, quae remediorum hic adhibitorum vires spectant, afferendi occasionem darent, quam alii tempori, non adeo remoto, seruo. Namque in praefens iusta laude ornandus

V I R

CLARISSIMVS, DOCTISSIMVS,

CHRISTIANVS GOTTFRIED TIETZEN

RINGENHAYNIO - LVSATVS,

MEDICINAE CANDIDATVS

VERE DIGNVS,

qui modestia Sua atque morum probitate, aequae ac doctrina in omnibus medicinae partibus, imprimis chemica et pharmaceutica arte insignis est. Qua vero ratione hanc medicae rei cognitionem quaesierit, Sibique pepererit, ex Ipsius vitae curriculo, quod Ipse enarrauit, optime patebit.

*E*go CHRISTIANVS GOTTFRIED TIETZEN natus sum anno 1770. d. 30. Septbr. Ringenhaynii, pago in Lusatia superiori, parentibus, patre nimirum IOANNE GOTTLOB TIETZEN, mercatore, et matre

CHR.

CHRISTIANA MARGARETHA e gente MVELLERIANA, adhuc, quod summe laetor, vivis. Quibus ipsis a teneris inde vnguiculis de mea salute maxime sollicitis, omnes debeo gratias pro institutione in religione christiana et litterarum disciplinis, in quibus omnibus me probe erudendum curarunt, in schola Fraternitatis Kleinwelkae. Septennio fere ibi praeterlapso, anno 1784 Herhuthiam me contuli, ut a BRATHSIO de me optimo merito, in pharmacia erudirer. Tyrocinio quinque annorum absoluto, in quo praeter artem pharmaceuticam, studium linguarum quoque colui, duce b. MEINELIO et ZIMMERMANNO. Quo maiores in medicina progressus facerem, Gnadenfeldiam petii, ibique a b. WALTER chirurgo exercitatissimo atque doctissimo, totius medicinae adumbrationem accepi. Biennio, et quod excurrit, transacto 1793. Mens. Febr. Dresdam abii, lectionesque medico-chirurgicas, quae ibi proponuntur, frequentavi: Nimirum Viros Experient. in Anatomia et Physiologia, HAENELIVM, in Pathologia et Therapia DEMIANI, in Materia medica TITIVM, cuius favoris et amicitiae documenta nunquam obliviscar, in Chirurgia, WILDIVM, Chirurgum supremum exercituum Saxoniorum et WEISSIVM, Magistrum scholae obstetriciae Dresdae; in Chirurgia dentium, ANDRÉE, neque minori utilitate adfuiti demonstrationibus anatomicis et cadauerum dissectionibus, ab HEDENIO, Theatri anatomici Dresdani Professore, habitis. Anno 1794. Halam profectus sum, et a Magnifico NIEMEYERO in civium academicorum numerum receptus sum: Logicam et Metaphysicam tradidit mihi Vir Celeb. MAASIVS, Pathologiam tam generalem, quam specialem et Semioticam SPRENGELIVS, Materiam Chirurgicam et Therapiam REILIVS, qui mihi dux fuit egregius in instituto suo clinico, in curandis aegrotis. Anno 1795.

Vite

Vitebergam me conferebam, a Viro Magnifico HOMMELIO, magistratum academicum tunc gerente, civium academicorum numero adscriptus. Quo facto, Historiam naturalem Excell. TITIVS, Therapiam Exper. D. BOEHMERVS, Chemicam, Botanicam et medicinam forensensem D. TITIVS, me docuerunt, tanque insinul iucundam mihi beneficiorum excitantur recordationem, vt certe numquam ex animo illam sibi dimisurus.

Eodem ergo assensu, quem praeterito mense, Examine pro Candidatura apud Ordinum Nostrum peracto, reportavit, Suam etiam dissertationem, proprio Marte elaboratam:

De tussi conuulsiva.

Praeside Viro Magnifico, Experientissimo, D. GEORGIO RYDOLPHO BOEHMERO, Therap. Prof. Publ. Ord. Academiae Seniore Grauiissimo, publice d. 16. Octobr. defensorum esse, certo confidimus. Quibus votis, quo certius compotes fiamus, TE, RECTOREM ACADEMIAE MAGNIFICVM, Vos, COMITES ILLUSTRISSIMOS, VIROS DE VTRAQUE NOSTRA REPUBLICA BENE MERITOS, COMMILITONES GENEROSISSIMOS, PRAENOBILISSIMOS, OMNES LITTERARVM FAVTORES, omni, qua decet, obseruantia et humanitate inquitatos cupimus. P. P. Dom. 19. p. Trinit. 1795.

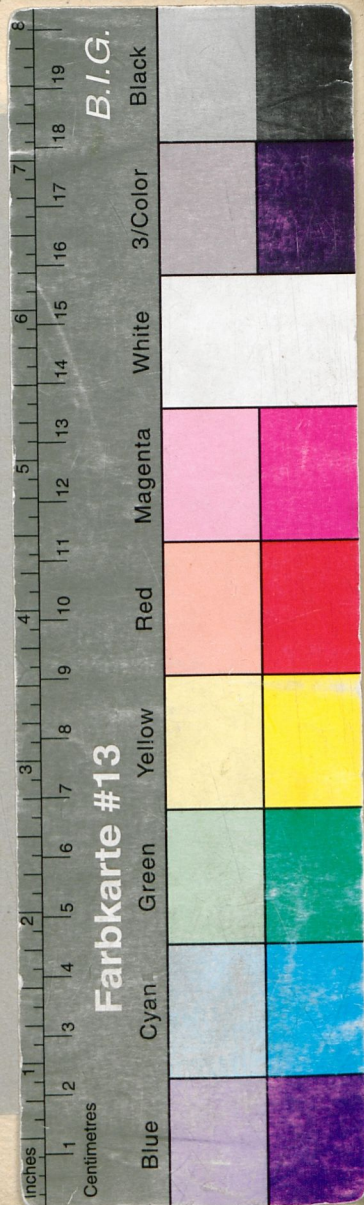
Wittenberg, Diss., Ergbd. 7, 1792-96
vd. 18

f
sb.

456

1928 K 944

7, 16

17

D. SALOMO CONSTANTINVS
TITIVS

ANATOM. ET BOTAN. PROF. PVBL. ORDIN.

COLLEGII MEDICORVM WITTEBERGENSIS

H. T.

DECANVS

DISSERTATIONEM INAUGVRALEM

PRO

GRADV DOCTORIS

A

CHRISTIANO GOTTFRIED TIETZEN,

LVSATO

A. D. 16. OCTOBR. 1795.

H. L. Q. C.

DEFENDENDAM

INDICIT.

Quomodo concretiones biliosas per aluum pellere conueniat, exemplo illustratur.

SECT. I.

47

